

Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE: Adroddiad cryno ar y trydydd cyfarfod

Hydref 2023

Mae Cynulliad Partneriaeth Seneddol y DU a'r UE yn gorff ffurfiol a sefydlwyd o dan Gytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU a'r UE. Mae'n chwarae rôl bwysig o ran goruchwyllo gweithrediad y Cytundeb Masnach a Chydweithredu a phob cytundeb arall rhwng y DU a'r UE yn y dyfodol.

Cynhaliwyd trydydd cyfarfod y Cynulliad Partneriaeth Seneddol ym Mrwsel ar 3-4 Gorffennaf. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi crynodeb o'r materion a drafodwyd sydd o bwys i Gymru. Gwnaeth yr adroddiad cryno ar gyfarfod blaenorol y Cynulliad Partneriaeth Seneddol bum argymhelliad ynghylch datblygu'r modd y mae'r Senedd yn ymgysylltu â'r corff hwnnw. Mae'r adroddiad hwn yn trafod y cynnydd a wnaed o ran gweithredu'r argymhellion hynny rhwng yr ail a'r trydydd cyfarfod.

Yn cymryd rhan yn y trydydd cyfarfod oedd Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad; a Luke Fletcher AS, aelod o Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig. Yn rhinwedd hynny, felly, maent wedi cytuno ar yr adroddiad.

Cynnwys

1. Materion sydd o bwys i'r Senedd ac i Gymru.....	2
"Taflwybr mwy cadarnhaol".....	3
Arwyddion o gydweithio pellach.....	3
Sicrhau cyflenwadau ynni.....	3
Galwad am arweinyddiaeth fyd-eang ar gydweithio ynghylch yr hinsawdd.....	4
Mynediad at raglen Horizon.....	4
Awydd cyffredin i wella symudedd.....	4
Cynnwys lleisiau dinasyddion drwy gydweithio yn y gymdeithas sifil	5
Posibiliadau ehangach o ran cydweithio ar bolisiau gwyrdd ym maes diwydiant a masnach?.....	6
"Condemni'n ddiwro y rhyfel ymosodol digymell ac anghyfiawn yn erbyn Wcráin".....	6
2. Cyfranogiad y Senedd yng ngwaith y Cynulliad Partneriaeth Seneddol.....	7

1. Materion sydd o bwys i'r Senedd ac i Gymru

Mae Cytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU a'r UE yn cwmpasu meysydd pwysig sydd o fewn cymhwysedd datganoledig neu sy'n cael effaith sylweddol arnynt. Gallwch ddod o hyd i ragor o wybodaeth am y rhain, sut y maent yn effeithio ar Gymru, a rôl y Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn y canllawiau a'r ffeithluniau a luniwyd gan Ymchwil y Senedd mewn perthynas â'r cytundeb.

Mewn arwydd bod y cytundeb ar Fframwaith Windsor wedi newid naws ac awyrgylch y cysylltiadau rhwng y DU a'r UE, ynghyd â'r awydd am gydweithio pellach o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, roedd yr agenda a'r trafodaethau'n ymdrin â meysydd lle gallai cydweithio pellach fod yn bosibl yn y

dyfodol a lle mae gan y ddwy ochr ddiddordeb cyffredin mewn cydweithio pellach.

Gallwch wylio’r trafodion yn llawn ar wefan dirprwyaeth y DU i Senedd Ewrop.

“Taflywbr mwy cadarnhaol”

Mae gweithredu Protocol Gogledd Iwerddon a thelerau Fframwaith Windsor yn fater o bwys i borthladdoedd, busnesau a dinasyddion Cymru. Yn y Senedd, mae’r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a’r Cyfansoddiad a Phwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig yn monitro’n ofalus effaith y broses o weithredu’r protocol ar Gymru.

Dywedodd Maroš Šefčovič, Is-lywydd y Comisiwn Ewropeaidd, fod y cam o gytuno ar Fframwaith Windsor wedi sicrhau bod y cysylltiadau rhwng y DU a’r UE ar “daflywbr mwy cadarnhaol”. Croesawodd James Cleverly, Ysgrifennydd Tramor y DU, y broses o feithrin ymddiriedaeth, hyder a dealltwriaeth rhwng y ddwy ochr. Roedd yr awyrgylch mwy cydweithredol yn werth ei nodi ac i’w groesawu’n fawr.

Pwysleisiodd yr Is-lywydd Šefčovič fod angen parhau â’r gwaith o weithredu Fframwaith Windsor, a hynny ar frys. Bydd y modd y caiff materion sy’n ymwneud â gweithredu eu datrys o ddiddordeb mawr i Gymru. Mae Llywodraeth Cymru eisoes wedi awgrymu ei bod yn bwriadu cydsynio i reoliadau sy’n gweithredu’r Fframwaith mewn meysydd datganoledig.

Arwyddion o gydweithio pellach

Tynnodd y ddwy ochr sylw at y ffaith bod y DU a’r UE wedi llofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar Wasanaethau Ariannol, gan nodi bod hyn yn dangos bod modd cytuno ar gydweithio pellach.

Sicrhau cyflenwadau ynni

Mewn ymateb i’r argymhelliad ar y cyd ar gydweithio ym maes ynni a fabwysiadwyd gan y Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn ystod ei ail gyfarfod, nododd y Cyngor Partneriaeth fod y DU a’r UE wedi cytuno i drafod yn rheolaidd materion sy’n ymwneud â diogelwch cyflenwadau. Nododd hefyd fod y DU wedi llofnodi Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth gyda Chomisiwn Ynni Môr y Gogledd, sy’n cynnwys cydweithio ar brosiectau hybrid a phrosiectau ar y cyd, cynllunio gofodol morol, ariannu prosiectau ynni adnewyddadwy a chyfnewid arfer gorau. Yn y deunydd briffio a ddarparwyd gennym ymlaen llaw i ddirprwyaeth y DU, gwnaethom bwysleisio pwysigrwydd cydweithio ym Môr Iwerddon a’r Môr

Celtaidd mewn perthynas â phrosiectau ynni adnewyddadwy a phrosiectau rhyng-gysylltwyr yng Nghymru, a'r gobaidh y gellir parhau i gryfhau cydweithio yn y meysydd hyn mewn ffyrdd tebyg i'r cydweithio sy'n digwydd ym Môr y Gogledd.

Galwad am arweinyddiaeth fyd-eang ar gydweithio ynghylch yr hinsawdd

Gwnaeth y grŵp llai ar ynni a'r hinsawdd dynnu sylw at y potensial enfawr ar gyfer cydweithio rhwng yr UE a'r DU ynghylch cyflawni targedau sero net, datgarboneiddio a diwygio marchnadoedd trydan. Galwodd am gydweithio ar y broses o ddatblygu mecanweithiau i addasu ffiniau carbon a chreu pwyllgor arbenigol ar sero net o dan strwythur llywodraethu'r Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Gwnaeth y grŵp llai ddarparu llwyfan ar gyfer trafod gwaith pwyllgorau'r Senedd ar uchelgeisiau Llywodraeth Cymru mewn perthynas â sero net, a'r polisiau a'r ddeddfwriaeth sydd ar waith yng Nghymru gyda'r nod o fynd i'r afael â'r argyfwng hinsawdd.

Derbyn i raglen Horizon

Roedd derbyn y DU i raglen ymchwil Horizon yn bwnc amlwg iawn a gododd mewn nifer o sesiynau a grwpiau llai. Galwodd aelodau o bob rhan o'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol ar Lywodraeth y DU a'r Comisiwn Ewropeaidd i ddod â thrafodaethau i ben a sicrhau cytundeb cyn gynted â phosibl.

Yn ystod sesiynau'r grwpiau llai ac yn ein deunydd briffio i ddirprwyaeth y DU, gwnaethom dynnu sylw at y ffaith ei bod yn bwysig i'r sector ymchwil, arloesi ac addysg uwch yng Nghymru sicrhau mynediad cyflym i raglen ymchwil Horizon. Gwnaethom bwysleisio'r ffaith y dylid cynnwys unrhyw waith dadansoddi a wnaed gan Lywodraeth y DU mewn perthynas â gwerth am arian wrth ystyried ffactorau fel ansawdd partneriaethau a chanlyniadau ymchwil.

Rydym yn croesawu'r cyhoeddiad dilynol ar gysylltiad y DU â Horizon.

Awydd cyffredin i wella symudedd

Mae gallu dinasyddion y DU a dinasyddion yr UE i symud rhwng y DU a'r UE at ddibenion astudio, gweithio ac ymgymryd â gweithgarwch hamdden yn parhau i fod yn ffocws allweddol i aelodau'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol.

Gwnaeth y grŵp llai ar symudedd dynnu sylw unwaith eto at y materion parhaus y mae sector y celfyddydau a diwylliant yn eu hwynebu o ran teithio. Roeddem

yn gallu tynnu sylw at dystiolaeth a gasglwyd ar y mater hwn gan bwyllgor diwylliant y Senedd fel rhan o'i [ymchwiliad i gysylltiadau rhwng Cymru ac Iwerddon](#), gan fod problemau'n parhau i ddod i'r amlwg er gwaethaf yr Ardal Deithio Gyffredin. Gwnaeth y grŵp ailadrodd yr argymhelliad a wnaed yn flaenorol i Gyngor Partneriaeth y Cytundeb Masnach a Chydweithredu, sef y dylai'r UE a'r DU negodi cytundeb cynhwysfawr i ganiatáu i artistiaid deithio a gweithio yn yr UE a'r DU.

Mae aelodau'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn parhau i bryderu am y ffaith bod llai o gyfleoedd ar gael, ac am y rhwystrau sy'n bodoli o ran symudedd a lefelau ymgysylltu pobl ifanc. Gwnaethom dynnu sylw at waith rhaglen cyfnewid dysgu Llywodraeth Cymru, sef rhaglen Taith, a'i helfennau cyfatebol. Gwnaeth y [grŵp llai](#) annog y Cyngor Partneriaeth i hwyluso symudedd ymhlith plant ysgol drwy ddefnyddio cardiau adnabod a thrwyddedau grŵp.

Mae materion parhaus ynghylch statws preswylwyr sefydlog a statws preswylwyr cyn sefydlu ar gyfer dinasyddion yr UE sy'n dymuno aros yn y DU yn parhau i beri pryder. Mae [Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol y Senedd](#) yn monitro'r mater hwn yng Nghymru.

Cynnwys lleisiau dinasyddion drwy gydweithio yn y gymdeithas sifil

Nododd aelodau'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol fod rhaglen Horizon a symudedd ymhlith pobl ifanc yn elfennau allweddol o wella cydweithio yn y gymdeithas sifil. Pwysleisiwyd y ffaith bod y dasg o ddatrys y materion hyn yn fater o bwysigrwydd cyffredin i aelodau o'r ddwy ochr.

Mae ymgysylltu pellach rhwng y Cynulliad Partneriaeth Seneddol a chymdeithas sifil, a'r ddeialog ynghylch y berthynas rhwng y DU a'r UE, yn fater y mae aelodau'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn awyddus i'w archwilio. Mae'r Senedd a sefydliadau eraill yng Nghymru wedi bod yn weithgar o ran cefnogi gweithgarwch ymgysylltu rhwng cymdeithas sifil Cymru a'r UE yn sgil Brexit. Roedd y drafodaeth a gafwyd ar y materion hyn yn gyfle i dynnu sylw at bwysigrwydd y gwaith hwn. Mae'r gwaith o gynnwys cymdeithas sifil Cymru yn y broses o feithrin cysylltiadau rhwng y DU a'r UE yn elfen allweddol o ymchwiliad y [Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad i Lywodraethiant y DU a'r UE](#). Mae'r Pwyllgor yn gobeithio cyflwyno adroddiad cyn cyfarfod nesaf y Cynulliad Partneriaeth Seneddol ym mis Rhagfyr.

Posibiliadau ehangach o ran cydweithio ar bolisiau gwyrdd ym maes diwydiant a masnach?

Roedd Bargen Werdd yr UE, 'Fit for 50' a'r Ddeddf Lleihau Chwyddiant yn yr Unol Daleithiau yn sail i drafodaethau ar gyfleoedd pellach i gydweithio ar bolisiau diwydiannol. Gwnaeth yr Arglwydd Johnson, Gweinidog Buddsoddi y DU, arddel cydweithio agos at ddibenion cynhyrchu cadwyni cyflenwi gwydn, yn enwedig mewn perthynas â datblygu technolegau newydd. Gwnaeth Mr Richard Szostak, Cyfarwyddwr Partneriaid Gorllewin Ewrop yn y Comisiwn Ewropeaidd, bwysleisio'r ffaith bod y Comisiwn yn canolbwyntio ar weithredu a gwireddu potensial y Cytundeb Masnach a Chydweithredu yn llawn cyn canolbwyntio ar feysydd pellach o gydweithio y tu hwnt i'r cytundeb. Yn ogystal, ategodd neges yr Is-lywydd Šefčovič, sef y bydd ymwahanu pellach, o reidrwydd, yn golygu rhwystrau pellach i fasnach. Ategodd hefyd bryderon parhaus y Comisiwn ynglŷn â Deddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir, gan nodi y bydd yr UE yn rhoi sylw manwl i unrhyw newidiadau deddfwriaethol a wneir. Gwrthododd y Senedd gydsynio i'r Bil, ond cafodd y Ddeddf ei phasio gan Senedd y DU heb gydsyniad.

Yn ein deunydd briffio ar gyfer dirprwyaeth y DU, gwnaethom bwysleisio bod rhwystrau technegol i fasnachu gyda'r UE yn parhau i fod yn bryder allweddol i lawer o fusnesau yng Nghymru.

“Condemni’n ddiwyro y rhyfel ymosodol digymell ac anghyfiawn yn erbyn Wcráin”

Yn ei ail argymhelliad i'r Cyngor Partneriaeth, gwnaeth y Cynulliad Partneriaeth Seneddol ailadrodd y ffaith ei fod yn condemnio'n ddiwyro y rhyfel yn Wcráin, y ffaith ei fod yn cefnogi Wcráin, a'r ffaith bod angen cydweithio rhwng yr UE a'r DU, yn enwedig mewn perthynas â pholisi cosbau effeithiol. Galwodd hefyd am ddwysáu'r ddeialog ynghylch y cyfleoedd ar gyfer cydweithio a chydgyssylltu yn y dyfodol ar faterion tramor a materion diogelwch cyffredin rhwng y DU a'r UE. Mae wedi gofyn i'r Cyngor Partneriaeth adrodd yn ôl ar ei argymhelliad cyn y cyfarfod nesaf ym mis Rhagfyr 2023.

Mae'r Senedd wedi bod yn unfrydol wrth gefnogi cynigion sy'n condemnio'r rhyfel ac yn mynegi undod â phobl Wcráin.

2. Cyfranogiad y Senedd yng ngwaith y Cynulliad Partneriaeth Seneddol

Mae gan ddeddfwrfeydd datganoledig lawer i'w gyfrannu at waith y Cynulliad Partneriaeth Seneddol, fel y dengys yr adroddiad hwn. Mae'r cyfraniad cadarnhaol a wneir gan aelodau datganoledig at waith y grwpiau llai, a'r cyfle gwerthfawr i godi materion a sôn am arfer da yng Nghymru yn y grwpiau hynny, yn dangos yn glir fanteision ein cynnwys yn y trefniant hwn.

Gwnaeth ein [hadroddiad cryno](#) ar ail gyfarfod y Cynulliad Partneriaeth Seneddol bum argymhelliad ar gyfer datblygu'r berthynas rhwng y Senedd a'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol ymhellach. Mae cynnydd wedi'i wneud ar sawl un o'r argymhellion hynny, ond byddwn yn parhau i weithio a phwyso am gynnydd pellach ar argymhellion eraill.

Argymhelliad 1: Bod y gwelliannau a wnaed i gyfranogiad y deddfwrfeydd datganoledig yng nghyfarfodydd ffurfiol y Cynulliad Partneriaeth Seneddol bellach yn cael eu gwreiddio fel arfer gwaith cyffredin.

Argymhelliad 2: Bod ystyriaeth yn parhau i gael ei rhoi gan Swyddfa'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol i'r deddfwrfeydd datganoledig allu gymryd rhan yn nhrefodaethau'r Cyfarfod Llawn ar feysydd cymhwysedd datganoledig.

Mae cynnwys grwpiau llai ar yr agenda am yr eildro, a gwahodd aelodau datganoledig i gymryd rhan lawn yn y grwpiau hynny, yn dangos bod y datblygiadau cadarnhaol a wnaed yn yr ail gyfarfod yn cael eu hymgorffori. Rydym yn gwerthfawrogi'r cyfle y mae hyn yn ei roi o ran cyfrannu at y trafodaethau pwysig sy'n cael eu cynnal. Mae'r ffaith bod y ddau sefydliad yn cyhoeddi'r pwyntiau sy'n cael eu codi gan y grwpiau llai hefyd yn gam i'w groesawu'n fawr, gan ei fod yn hyrwyddo tryloywder a lefelau ymgysylltu â'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol.

Rydym yn gwerthfawrogi'r amser cyfyngedig sydd ar gael i holl aelodau'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol gyfrannu yn ystod dadleuon yn y Cyfarfod Llawn. Serch hynny, rydym yn parhau i bwysu am amser i'r deddfwrfeydd datganoledig siarad mewn dadleuon yn y Cyfarfod Llawn ar feysydd cymhwysedd datganoledig. Mae'r Cynulliad Partneriaeth Seneddol yn chwarae rôl hynod bwysig o ran cryfhau'r berthynas rhwng y DU a'r UE, a gall y deddfwrfeydd datganoledig wneud cyfraniad cadarnhaol at y broses o ddatblygu syniadau a rhannu arfer da.

Yn yr un modd, dim ond cryfhau gwaith y Cynulliad Partneriaeth Seneddol y bydd cyfraniad cynrychiolwyr rhanbarthol Ewropeaidd a'r gymdeithas sifil ehangach yn ei wneud.

Gwnaethom ddarparu briff ysgrifenedig cyn y cyfarfod i ddirprwyaeth y DU, a hynny er mwyn codi materion sydd o bwys penodol i'r Senedd ac i Gymru. Rydym yn gobeithio bod y briff hwn wedi bod yn adnodd defnyddiol o ran llywio cyfraniadau dirprwyaeth y DU. Gwnaethom gyfarfod hefyd â'r Gwir Anrhydeddus Hilary Benn, un o'r Is-Gadeiryddion, ymlaen llaw. Byddwn yn parhau i geisio datblygu ein perthynas a'n gweithgarwch ymgysylltu ag aelodau o ddirprwyaeth y DU.

Argymhelliad 3: Bod cynrychiolwyr y Senedd a phwyllgorau perthnasol y Senedd yn cydweithio i ddatblygu yr perthynas ag aelodau dirprwyaethau y DU a'r UE y tu allan i gyfarfodydd ffurfiol y Cynulliad Partneriaeth Seneddol.

Argymhelliad 4: Bod adroddiadau ar ganlyniadau sesiynau'n cael eu rhannu fel mater o drefn a'u dwyn i sylw pwyllgorau perthnasol y Senedd a Llywodraeth Cymru.

Gwnaethom dynnu ein hadroddiad diwethaf at sylw pwyllgorau perthnasol y Senedd a Phrif Weinidog Cymru. Rydym yn ddiolchgar am eu hymateb cadarnhaol ac rydym yn parhau i ymgysylltu â nhw.

Mae'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad yn y Senedd wedi gwahodd pwyllgorau cyfatebol mewn deddfwrfeydd eraill yn y DU i gymryd rhan yn ei ymchwiliad i lywodraethiant y DU a'r UE a chyfarfu ag Aelodau o Senedd Ewrop sy'n rhan o ddirprwyaeth yr UE yn ystod ei ymweliad â Brwsel ym mis Medi.

Mae gan bwyllgorau eraill y Senedd gynlluniau i ymweld â Brwsel dros y 12 mis nesaf er mwyn trafod materion sy'n berthnasol i waith y Cynulliad Partneriaeth

Seneddol. Byddant yn parhau i geisio meithrin perthynas â chymheiriaid yn eu meysydd priodol.

Rydym yn nodi'r galwadau penodol gan y Comisiwn Ewropeaidd parthed codi proffil gwleidyddol y Cytundeb Masnach a Chydweithredu a'i strwythurau llywodraethu, a byddwn yn parhau i godi ymwybyddiaeth o waith pwysig y Cynulliad Partneriaeth Seneddol.

Argymhelliad 5: Bod mecanweithiau'n cael eu datblygu i ymgysylltu â chymdeithas sifil Cymru ar waith Aelodau o'r Senedd yn y Cynulliad Partneriaeth Seneddol – a hynny cyn y cyfarfodydd ffurfiol ac ar ôl y cyfarfodydd i roi adborth ar y trafodion.

Cawsom gyfle i ymgysylltu'n anffurfiol â rhanddeiliaid cyn y trydydd cyfarfod, a gwnaethom ddefnyddio'r wybodaeth hon i lywio ein deunydd briffio ar gyfer dirprwyaeth y DU a'r cyfraniadau yn y grwpiau llai. Rydym yn ddiolchgar i'r rhanddeiliaid hynny a oedd yn gallu llywio ein gwaith ar fyr rybudd. Un her allweddol wrth geisio ymgysylltu'n ffurfiol â rhanddeiliaid cyn cyfarfodydd yw'r ffaith nad yw'r agendâu yn dod i law tan tuag wythnos cyn y cyfarfod dan sylw, fan gynharaf.

Er bod hyn yn cyfyngu ar y cyfleoedd sydd ar gael i ymgysylltu'n ffurfiol â rhanddeiliaid ar eitemau penodol ar yr agenda, mae cyfleoedd i ymgysylltu â rhanddeiliaid ar faterion cyffredinol sydd o bwys iddynt cyn cyfarfodydd ac i geisio dylanwadu ar gynnwys yr agenda. Y tu allan i'r cyfarfodydd ffurfiol, mae cyfleoedd hefyd i godi ymwybyddiaeth ymhlith aelodau'r dirprwyaethau ynghylch unrhyw faterion sy'n cael eu nodi drwy waith ymgysylltu ffurfiol â rhanddeiliaid.

Yn ogystal, byddwn yn chwilio am gyfleoedd pellach i gydlynu gwaith ar y Cynulliad Partneriaeth Seneddol â'r gwaith a wneir gan Aelodau o'r Senedd sy'n gwasanaethu ar Grŵp Cyswllt y DU ar gyfer Pwyllgor y Rhanbarthau i geisio manteisio i'r eithaf ar y cyfleoedd sydd ar gael i godi materion sydd o bwys i Gymru.